

Document	Archeologische Quickscan (versie 2)
Plangebied	Vleetweg 1, Andijk, gemeente Medemblik
Adviesnummer	18028
Opsteller(s)	A.S de Groot (archeoloog) & C.M. Soonius (regio-archeoloog)
Datum	07-11-2018

Advies	Voorgenomen ingrepen vrijgeven.
Vervolgtraject	Voor de rest van het bouwvlak blijft de dubbelbestemming Waarde-Archeologie van kracht (zie afb. 11).

Archeologische Quickscan (versie 2)

1. Bestaande situatie en voorgenomen ingrepen

Op verzoek van de gemeente Medemblik (contactpersoon: dhr. G. Wouda) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot de uitbreiding van de bedrijfsruimte op het perceel Vleetweg 1 en in Andijk, gemeente Medemblik.

Voor dit perceel is begin 2018 al geadviseerd over de vergroting van het bouwvlak. Het agrarisch bedrijf Rainbow Colors is gelegen aan de Vleetweg 1 in Andijk. Toen werd geadviseerd om definitieve bouwplannen aan te leveren en zodra deze beschikbaar zijn een aanvullend advies op te stellen. Inmiddels zijn de bouwplannen bekend. Ten westen van de al bestaande bedrijfsruimte zal een gedeelte worden aangebouwd. Hierdoor wordt ruimte gecreëerd voor een extra opslaghal (3.200 m²), een verwerkingsruimte (3.200 m²), een verpakkingshal (3.570 m²), een bloemencel en een aantal koelcellen. In totaal gaat het om een uitbreiding van ca. 10.175 m².

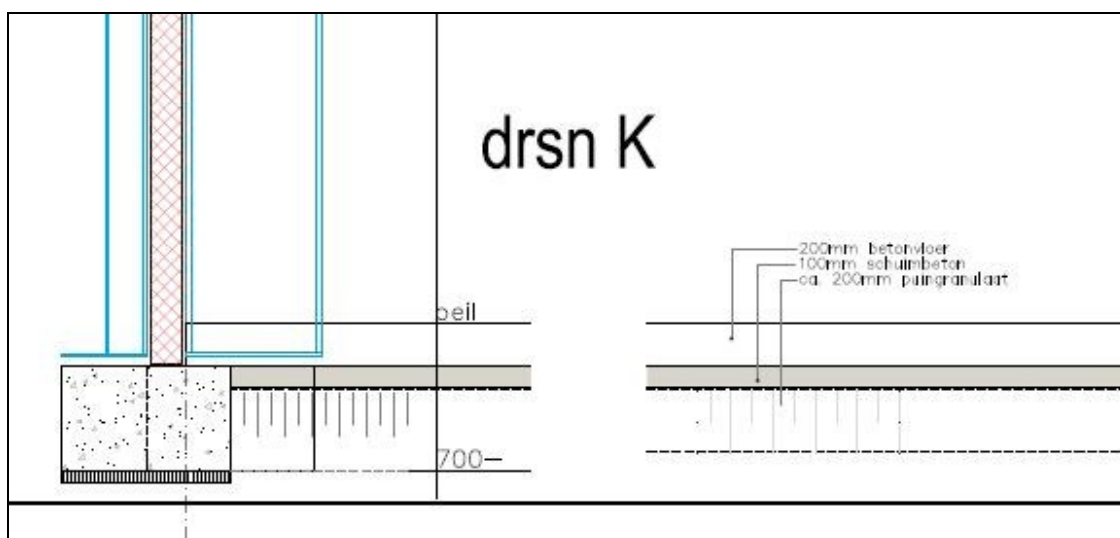
De uitbreiding van de bedrijfsruimte wordt gefundeerd op funderingsbalken en palen. De funderingsbalken krijgen een afmeting van ca. 40 bij 50 cm. Daarbij wordt de vloer 20 cm dik. De onderzijde van de funderingsbalken komt dus op ca. 70 cm onder peil te liggen (afb. 2). Onder de betonvloer komt een laag van 10 cm aan schuimbeton en ca. 20 cm puingranulaat. Voor de hele oppervlakte van het plangebied geldt dus dat in ieder geval 60 cm de diepte in wordt gegaan.

Het palenplan is nog niet definitief, maar het staat in de planning om zowel betonpalen als vloerpalen te gaan plaatsen. De betonpalen komen langs de randen van de nieuwbouw en op de scheidlijnen tussen de opslaghal, de verwerkingsruimte en de verpakkingshal. De betonpalen zullen om de ca. 5,4 m worden geplaatst. In totaal gaat het om 200 betonpalen. De paallengtes variëren van 14,5 m tot 18,5 m.

De vloerpalen zullen in een grid worden geplaatst met een paal om de ca. 2,6 of 2,7 m. In totaal gaat het om 1455 vloerpalen met een lente die varieert van 14,5 m tot 18,75 m.

Afbeelding 1. De locatie van het plangebied, Vleetweg 1 in Andijk (rode stippellijn), op een luchtfoto (Bron: PDOK).

Afbeelding 2. Een doorsnede van de geplande fundering.

2. Bestemmingsplan en Concept-beleidskaart archeologie

Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Medemblik (vastgesteld 22-02-2018). Middels dit bestemmingsplan geldt binnen het plangebied een Dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3. Dit betekent dat rekening dient te worden gehouden met archeologie bij ingrepen groter dan 500 m² en dieper dan 40 cm.¹

¹ NL.IMRO.0420.14410105-VA01

Op de concept-beleidskaart archeologie van de gemeente Medemblik is de verwachting voor het buitengebied nader gespecificeerd, onder andere aan de hand van de bodemkaart en archeologische bronnen (afb. 3). De vrijstellingsgrens is op deze kaart naar boven bijgesteld. Het plangebied ligt in twee verschillende beleidszones met vrijstellingsgrenzen van respectievelijk 1.000 m² en 2.500 m². Het plangebied overschrijdt beide vrijstellingsgrenzen.

Afbeelding 3. De locatie van het plangebied, Vleetweg 1 in Andijk (zwarte stippellijn), op de concept-beleidskaart archeologie van de gemeente Medemblik.

3. Cultuurhistorische achtergrond

Op geen van de historische kaarten van het gebied is binnen het plangebied bewoning zichtbaar. De verwachting voor vindplaatsen uit de Nieuwe Tijd is daarmee laag. Waarschijnlijk is het gebied sinds de ontginning in de Middeleeuwen in gebruik als akker- en of weiland. Op dit moment zijn er geen indicaties om te veronderstellen dat binnen het plangebied werd gewoond in de Middeleeuwen.

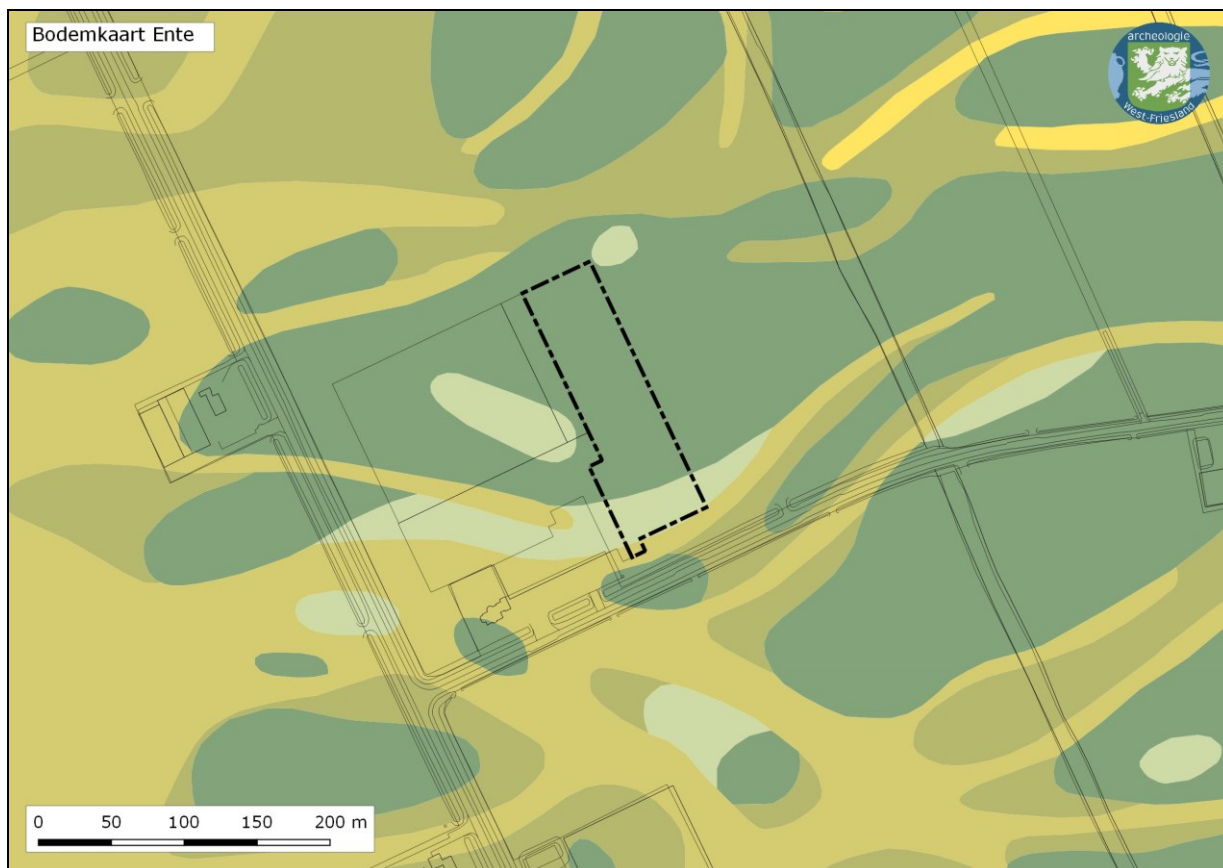
4. Archeologische en geologische bronnen

Aan de hand van archeologische en geologische bronnen kan inzicht worden verkregen in de verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie. Op de vereenvoudigde bodemkaart van Ente uit 1963 is zichtbaar dat het plangebied op kleigronden (donkergroen), diepe klei- op zavelgronden (lichtgroen) ligt en zavelgronden (geel) ligt (afb. 4). Op de diepe klei- op zavelgronden (lichtgroen) geldt een middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de bronstijd, maar voor het grootste gedeelte van het plangebied (kleigronden, groen) een lage archeologische verwachting. Recent onderzoek dichtbij Enkhuizen heeft echter uitgewezen dat de Bronstijdbewoning zich niet uitsluitend beperkte tot de zandige voormalige getijdengeulen. Uit dit onderzoek uit 2011 is gebleken dat in de Bronstijd ook op de kwelders gewoond werd.²

² Roessingh & Lohof 2011.

De meer zandige-zavelige gronden (geel/geelgroen) zijn voormalige getijdengeulen die na verloop van tijd zijn dichtgeslibd. In de Bronstijd waren deze zandige, goed ontwaterende gronden zeer geschikt voor bewoning. Voor deze delen geldt dan ook een middelhoge tot hoge verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd. Deze verwachting is op de concept-beleidskaart vertaald naar een vrijstellingsgrens van 1.000 m². Eventuele resten uit de Bronstijd bevinden zich dicht onder de bouwvoor.

Een klein gedeelte aan de zuidzijde van het plangebied ligt op zavelgronden en kent daarmee een hoge verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd. Het gaat hier echter maar om ca. 86 m².

Afbeelding 4. De locatie van het plangebied Vleetweg 1 (zwarte stippellijn) op de vereenvoudigde bodemkaart van Ente (1963).

In het plangebied en de directe omgeving van het plangebied zijn verschillende losse vondsten uit de Bronstijd, Middeleeuwen en Nieuwe Tijd gedaan.³ De concentratie vondsten op deze plek houdt vooral verband met de archeologische veldkartering die hier is uitgevoerd. De middeleeuwse vondsten zijn waarschijnlijk afkomstig van afval dat op de akkers verspreid is geraakt, en moeten niet worden gezien als indicatie voor bewoning. De vondsten uit de Bronstijd betreffen vooral fragmenten van vuursteen.

Ten noorden van het plangebied is in 1998 is een archeologisch booronderzoek uitgevoerd voorafgaand aan de aanleg van een PWN-transportleiding (De Jager 1999, Archisnummer 2028404100). In 2002 is daarna een begeleiding van de werkzaamheden uitgevoerd (Lange e.a. 2000, Archisnummer 2037030100). Tijdens de begeleiding bleek vooral dat grote delen van het Grootslag minder ingrijpend waren verstoord door de ruilverkaveling dan voorheen werd gedacht.

³ Onder andere Archisnummers: 2690142100, 2690150100, 2690159100, 2934763100, 3065464100, 3066906100.

In 2011 is ten noordoosten van het plangebied, op het bedrijventerrein Zuid, een archeologisch onderzoek uitgevoerd door Oranjewoud BV.⁴ Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek, opgevolgd door een proefsleuvenonderzoek dat is doorgezet naar een opgraving. Tijdens het onderzoek zijn de resten van een nederzetting uit de Midden en Late Bronstijd aangetroffen. Ook werden laatmiddeleeuwse sporen aangetroffen, al kon geen huisplaats of gebouw worden ontdekt. De sporen uit de Bronstijd waren uitzonderlijk goed bewaard, waardoor is besloten de vindplaats in situ te behouden.

Op een luchtfoto uit 1985 van een nabijgelegen perceel, ten noordoosten van het plangebied, zijn rechts van de sloot diverse sporen uit de Bronstijd zichtbaar, waaronder twee cirkelvormige sloten en lineaire greppels (afb. 5 en 6).⁵ Doordat hier tijdens de ruilverkaveling is gediëplood zijn de archeologische sporen goed zichtbaar. Waarschijnlijk vallen de ingrepen tijdens de ruilverkaveling mee aangezien de sloot, die ook zichtbaar is op de Kadastrale Minuutkaart uit 1826, destijds niet is gedempt.

Afbeelding 5. Een luchtfoto uit 1985 van het nabijgelegen perceel, ten noordoosten van het plangebied. Hierop zijn diverse sporen uit de Bronstijd te zien (I.P.P.-opname d.d. 18-05-1985, nr. LU-DI 6772-6775).

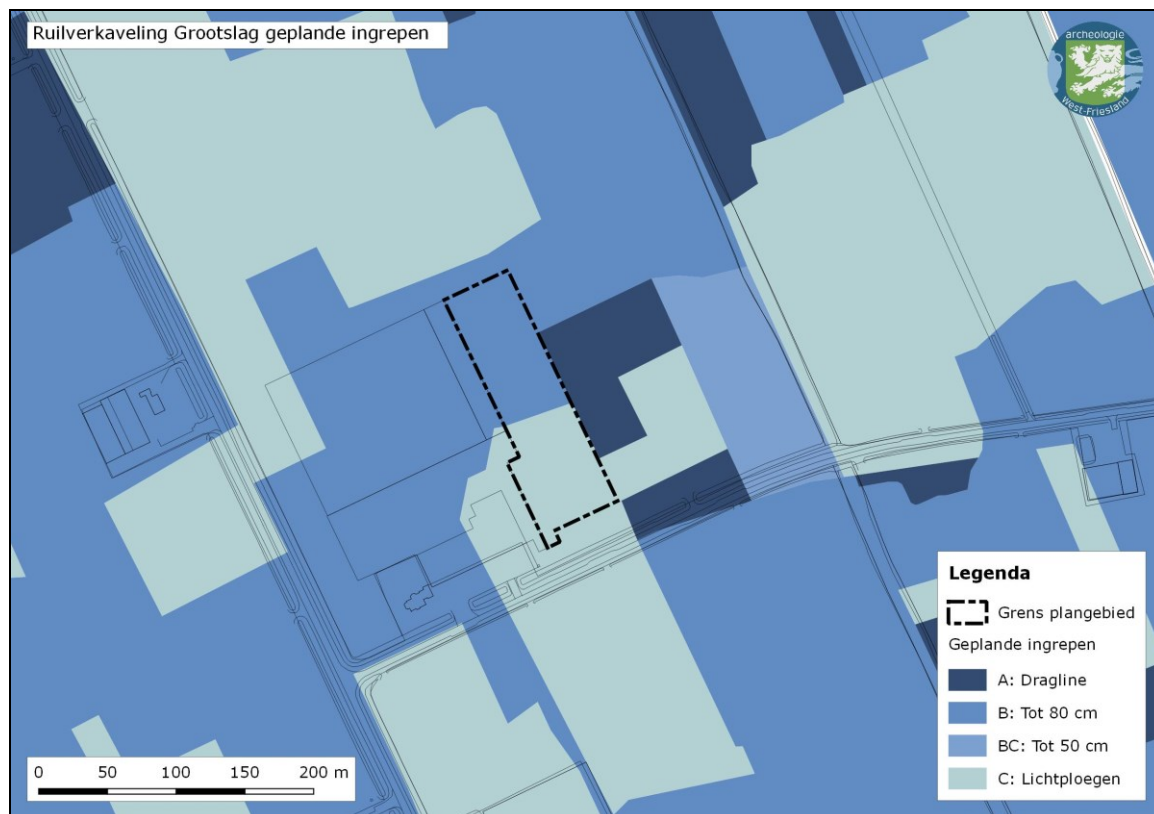

Afbeelding 6. Concentratie van archeologische sporen afkomstig van de luchtfoto uit 1985 geprojecteerd op de bodemkaart van Ente (Metz 1993).

⁴ Arkema & Vossen 2013.

⁵ Metz 1993.

Op de ingrepenkaart van de ruilverkaveling in polder het Grootslag is te zien dat binnen het plangebied diep geploegd kan zijn tot 80 cm (afb. 6). De lichte vlakken zijn enkel licht geploegd. Deze kaart laat geplande ingrepen zien en kan afwijken van de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden.⁶ Een deel van het plangebied kan dus tot 80 cm of dieper zijn omgezet, maar mogelijk is de bodem in het plangebied nog intact.

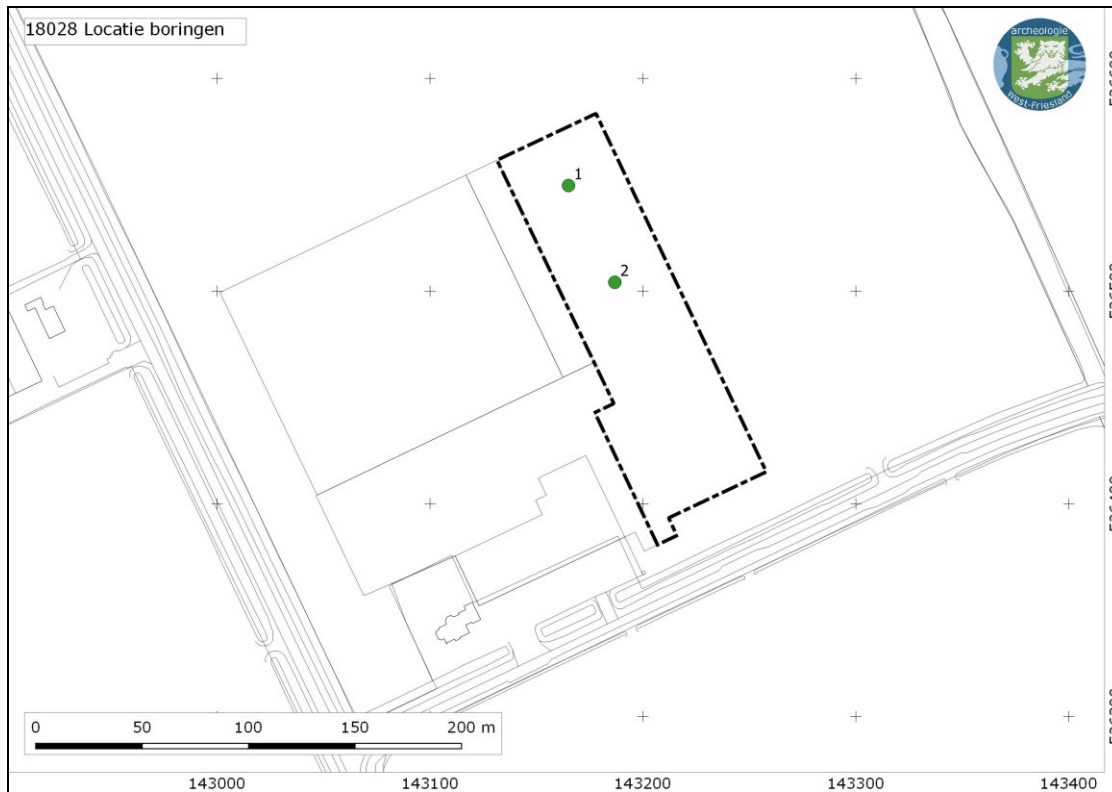
Afbeelding 7. De locatie van het plangebied Vleetweg 1 (zwarte stippellijn) op de ingrepenkaart van de ruilverkaveling in polder het Grootslag. De kaart laat de **geplande ingrepen** zien en kan afwijken van de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden (naar Grontmij 1973).

5. Veldtoets

Om te testen of mogelijke Bronstijdsporen nog aanwezig zijn binnen het plangebied, is op 6 november 2018 een veldtoets uitgevoerd in de vorm van 2 boringen op de locatie van de uitbreiding van de bedrijfsruimte (afb. 8 en Bijlage 1: Boorbeschrijvingen). Tijdens de veldtoets was duidelijk zichtbaar dat de voorzijde van het perceel op de locatie is verstoord door de aanwezigheid van een aantal watersilo's (afb. 9, ook zichtbaar op afb. 1.). Ten noorden van de huidige bedrijfsruimte werden voorbereidingen getroffen voor het plaatsen van eenzelfde silo. De bodem was hier al behoorlijk uitgegraven (afb. 10). Er mag verwacht worden dat de zuidzijde van het plangebied op eenzelfde manier is verstoord.

Uit de boringen blijkt dat het potentieel bewoonbare bronstijdniveau op de locatie van het plangebied is afgetopt. Op een diepte van 55 en 65 cm werd in beide boringen een dunne laag uiterst fijn zand aangetroffen. In het geval van boring 1 betrof dit zelfs een zeer dunne laag. Daaronder werd kalkrijke licht gerijpte klei aangetroffen. Vanwege het lage waterpeil vindt de rijping nog plaats. In de Bronstijd ging het hier vermoedelijk om ongerijpte klei die ongeschikt was voor bewoning. De verwachting voor bewoningssporen uit de Bronstijd kan daarmee naar beneden worden bijgesteld.

⁶ Grontmij 1976.

Afbeelding 8. De locatie van de boringen tijdens de veldtoets op het perceel Vleetweg 1.

Afbeelding 9. De silo's vooraan het perceel Vleetweg 1.

Afbeelding 10. De waargenomen graafwerkzaamheden achter de bebouwing op het perceel Vleetweg 1.

6. Conclusie

Het ligt in de planning om de bedrijfsruimte op het perceel Vleetweg 1 in Andijk uit te breiden. De uitbreiding bedraagt ca. 10.175 m² en zal worden onderheid met in totaal 1655 palen. Het plangebied ligt op de concept-beleidskaart archeologie in een zone met een vrijstellingsgrens van 1.000 m² en 2.500 m². Het plangebied overschrijdt beide vrijstellingsgrenzen.

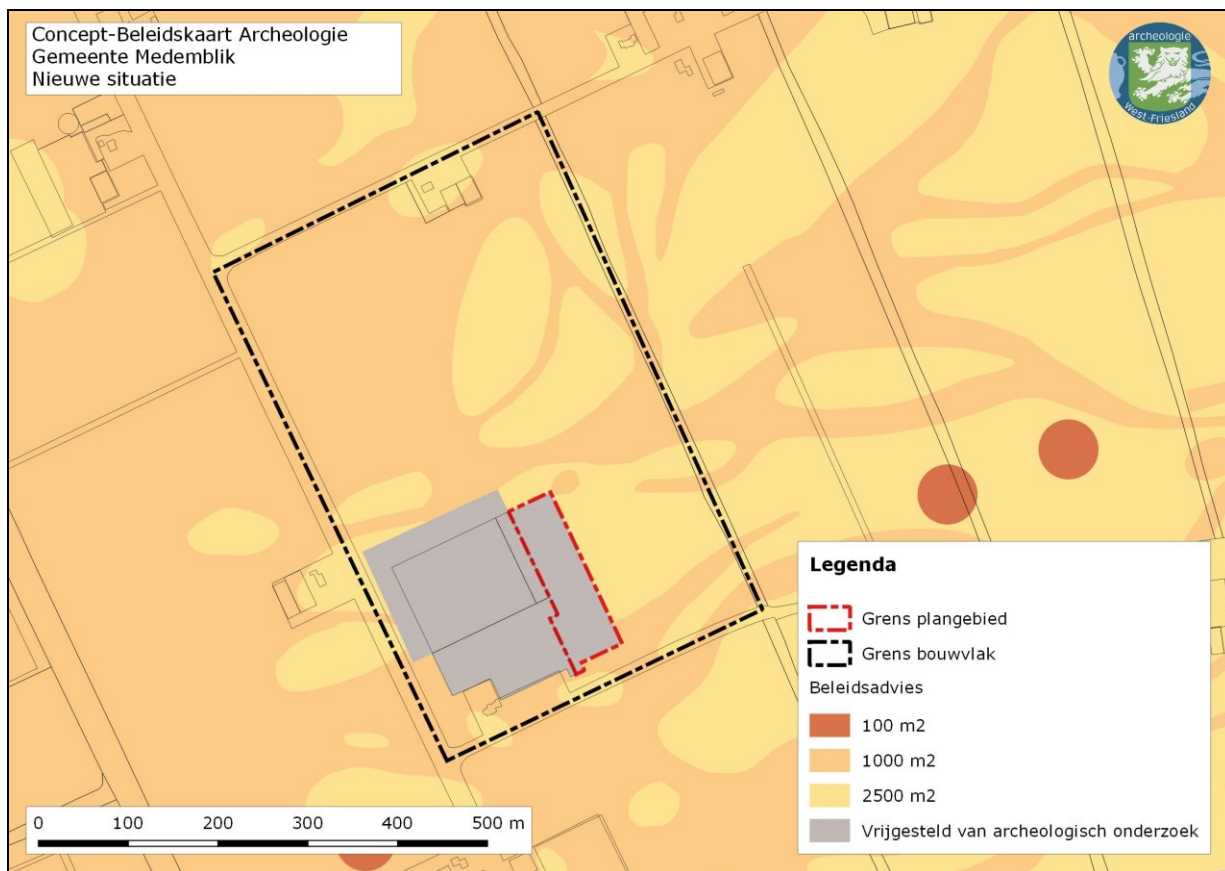
De verwachting voor vindplaatsen uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd is op basis van historisch kaartmateriaal laag.

Een klein gedeelte van het plangebied (ca. 86 m²) ligt op zavelgronden en kent een hoge verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd, maar op de locatie van het plangebied geldt middels de bodemkaart voor het grootste gedeelte van het plangebied een lage tot middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd. Recent onderzoek uit 2011 heeft echter uitgewezen dat in de Bronstijd toch ook op kleiige ondergronden gewoond werd. Daarnaast zijn tijdens diverse opgravingen ten noorden en noordoosten van het plangebied en op luchtfoto's van het omringende gebied archeologische sporen uit de Bronstijd aangetroffen. Uit de veldtoets blijkt echter dat binnen het plangebied een lage archeologische verwachting geldt voor bewoningssporen uit de Bronstijd. Het oorspronkelijk bodemprofiel is afgetopt en de aanwezige mariene afzettingen waren vermoedelijk in de bronstijd ongerijpt. Aan de zuidzijde van het plangebied, vooraan op het perceel, is het bodemarchief reeds verstoord door ingegraven watersilo's.

7. Advies

Op basis van de veldtoets en de aanwezige verstoring is indien de (grondroerende) plannen ongewijzigd blijven, nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk.

Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen (en reeds aanwezige verstoringen) vrij te geven met betrekking tot het aspect archeologie. Voor de rest van het bouwvlak blijft de dubbelbestemming Waarde-Archeologie van kracht (afb. 11).

Afbeelding 11. De vrij te geven delen op de concept-beleidskaart archeologie (in grijs).

8. Bronnen

Archis 3.0

Arkema, M & I. Vossen, 2013. Inventariserend onderzoek door middel van proefsleuven en opgraving Bedrijventerrein Zuid te Andijk. *Archeologische Rapporten Oranjewoud 2012/62*. Oranjewoud BV, Heerenveen.

Ente, P.J., 1963. Een bodemkartering van het tuinbouwcentrum 'De Streek'. *De bodemkartering van Nederland*, deel XXI. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Grontmij, 1972. RVK 'Het Grootslag' Blok 73 Blad III. Bestek IV, Dienst 1972. Ingrenpenkaart. Tekeningnummer NH3 60278-13.

Jager, D.H. de, 1999. PWN-transportleiding Hoorn-Andijk (deeltracé Wervershoof-Andijk), provincie Noord-Holland; archeologische begeleiding cultuurtechnisch onderzoek, RAAP Archeologische Adviesbureau, *RAAP-rapport 440*, Amsterdam.

Lange, S., S. Zijlstra, J. Flamman & H. van Londen, 2000. *De archeologische begeleiding van het waterleidingtracé Andijk-West - Wervershoof*, Amsterdams Archeologisch Centrum (AAC), Amsterdam.

Roessingh, W. & E. Lohof (red.), 2011. *Bronstijdboeren op de kwelders. Archeologisch onderzoek in Enkhuizen - Kadijken*, Amersfoort (ADC Rapport 2200/ADC Monografie 11).

Vries-Metz, W.H. de, 1993. Luchtfoto-archeologie in Oostelijk West-Friesland: mogelijkheden en resultaten van archeologische Remote Sensing in een verdwijnend prehistorisch cultuurlandschap. Proefschrift Universiteit van Amsterdam.

Soonius, C.M. & J. van Leeuwen, 2017. Toelichting Beleidskaart Archeologie gemeente Medemblik. *West-Friese Archeologische Notities* 6. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Westfries Archief

9. Geldigheid

Indien de (bodemroerende) plannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe plannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

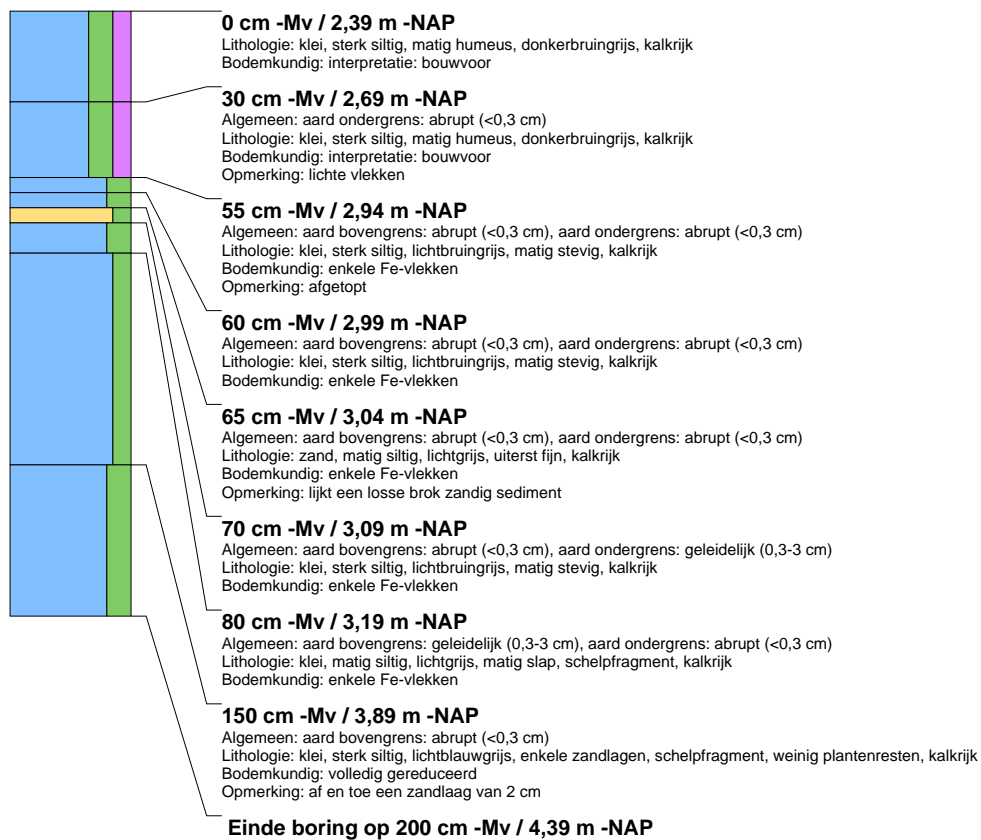
Deze archeologische quickscan heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

07-11-2020

boring: 18028-1

beschrijver: CS/AGR, datum: 6-11-2018, X: 143.165, Y: 526.549, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 20A, hoogte: -2,39, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, plaatsnaam: Andijk, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

boring: 18028-2

beschrijver: CS/AGR, datum: 6-11-2018, X: 143.186, Y: 526.504, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 20A, hoogte: -2,40, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, plaatsnaam: Andijk, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

